

Táborában laktak, és várták az engedélyt, hogy kimehessenek Amerikába.)

Az amerikaiak igyekeztek segíteni. Rengeteg cukrot, csokoládét és rágógumit kaptunk tőlük. Emlékszem az első rágógumiélményemre. Csak rágtam és rágtam. Teljesen új világ volt ez számunkra. Nagyon sovány voltam, éppúgy, mint a testvéreim. A doktor azt mondta, hogy rengeteg vitaminra van szükségünk. Ruhát is az amerikaiaktól kaptunk. Szállást adtak és ennivalót. A tanulás is elkezdődött. Bremerhavenben külön táborokat állítottak fel azoknak, akik már megkapták a hivatalos papírokat az Amerikába való áttelepüléshez. Az egyetlen

feltétel az volt, hogy a rokonoktól vállaló levelet kellett kapnunk, amely szerint ők gondoskodnak rólunk, miután Amerikába érkezünk. Szerencsére voltak ilyen rokonaink.

Jó sokáig tartott, amíg valamelyest elfelejtettem a félelmeimet, az állandó rettegést. Évekig hátra-hátrafordultam, nem követnek-e. Persze ez már régen elmúlt. Az egész nagyon régen történt. Az igazság az, hogy a gyerekeim sohasem halották, amit most magának elmondtam. Sosem szóltam nekik róla egy szót sem . . .

(Dávid jelenleg New Yorkban tanít egy rabbiképzőben.)

SURÁNYI VERA FORDÍTÁSA

Márton László / IDILL

Hepehupás, kopott mezőn angolok
krikettező sokasága andalog.

Labdacsukat magaslatról pofozzák;
ha elgurul, vissza többé nem hozzák.

Nyelvlógatva szaladgál egy kiskutya.
Mit engedhet meg magának, nem tudja.

A távolban fölberreg egy fűnyíró:
fünek lenni és füveket nyírni jó.

Az országút hemzsegése messze van;
sziklák mögé bújt a falu, Sheringham.

Omló part alatt a tenger enyhe kék.
Fakó párát hömpölyget a brit nyárvég.

Főnt elzúg négy vagy öt vadászrepülő,
ám a hangulatra nem ez jellemző.

Lent egy ember vakmerően fürdőzik.
Biztonságát úszópuffancsok őrzik.

Idős hölgy a kavicsok közt kotorász:
a faluban kavicsból van minden ház.

Szürke gránit, közömös és gömbölyű,
némelyiknek féloldala dombormű.

Egy szóval sem állítja, hogy elveszünk:
volt előttünk, és lesz, ha már nem leszünk.

Visszavonul a hullám. Itt az apály.
Előbukkan egy nagy rozsdás vastartály.

Idős urak megfontoltan csevegnek,
szavaikkal nem az űrben lebegnek.

Hogy kitör vagy ki nem tör a háború,
ezt vitatják. Rájuk bámul egy borjú.

Nem tudja, hogy mivé lesz az élete,
mert ha tudná, nagyon szomorú lenne.

1990. AUGUSZTUS